

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนายั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็น รูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและ อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล (ปี พ.ศ.2536-2565)	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565	2-11
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	3-7
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	5-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)	7-10

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	2-1
2-2	สมุดลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	3-11
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	4-4
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	6-6
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาสถาบันการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดิน อย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี พ.ศ.2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการ ทรัพยากรดินและที่ดิน ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุด ข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตรในส่วนของตัวชี้วัดบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศภายในปี พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ เช่น ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

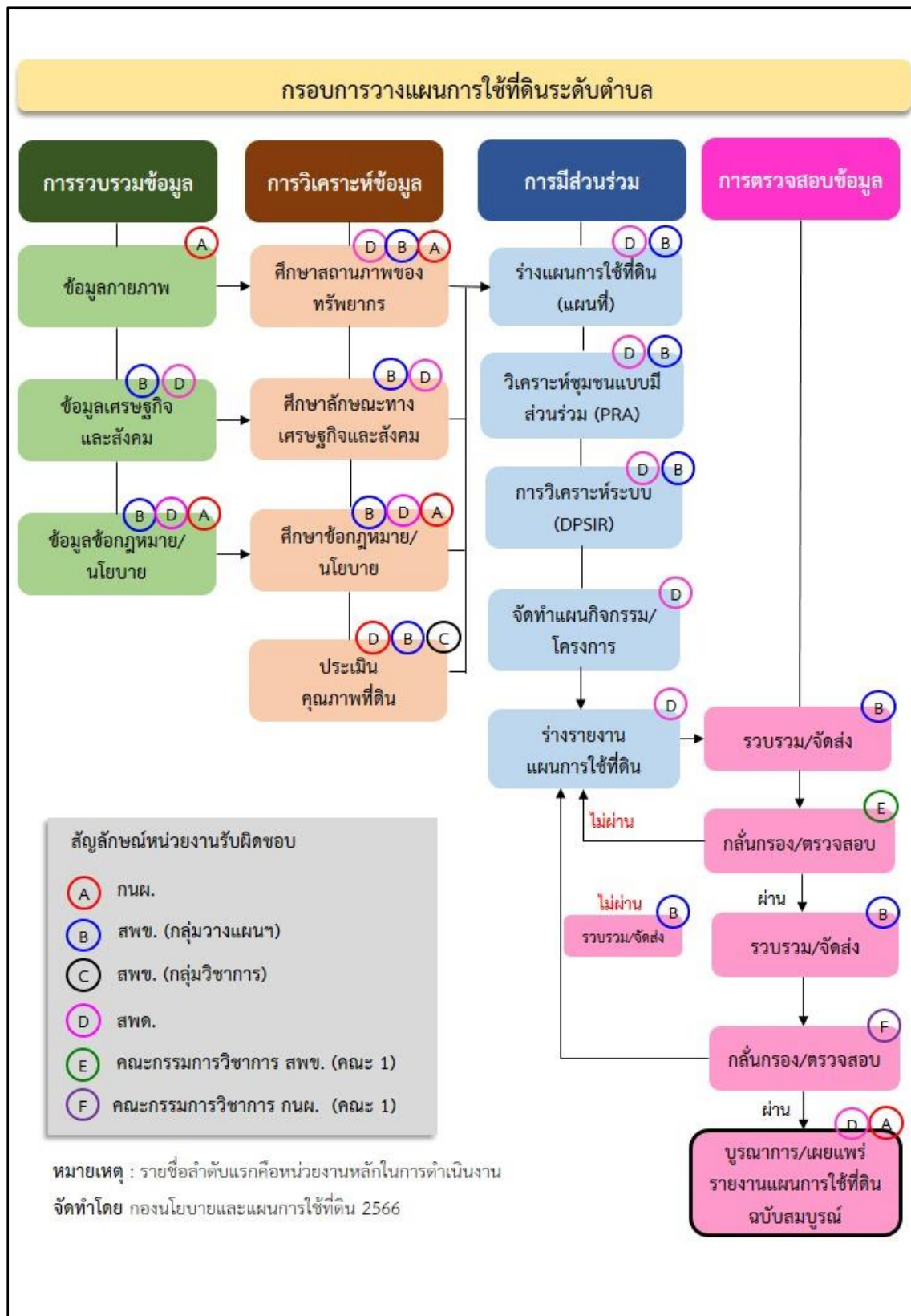
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

ท่องเที่ยวพัฒนา เกษตรเพิ่มค่า สังคมเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนุ้ย, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

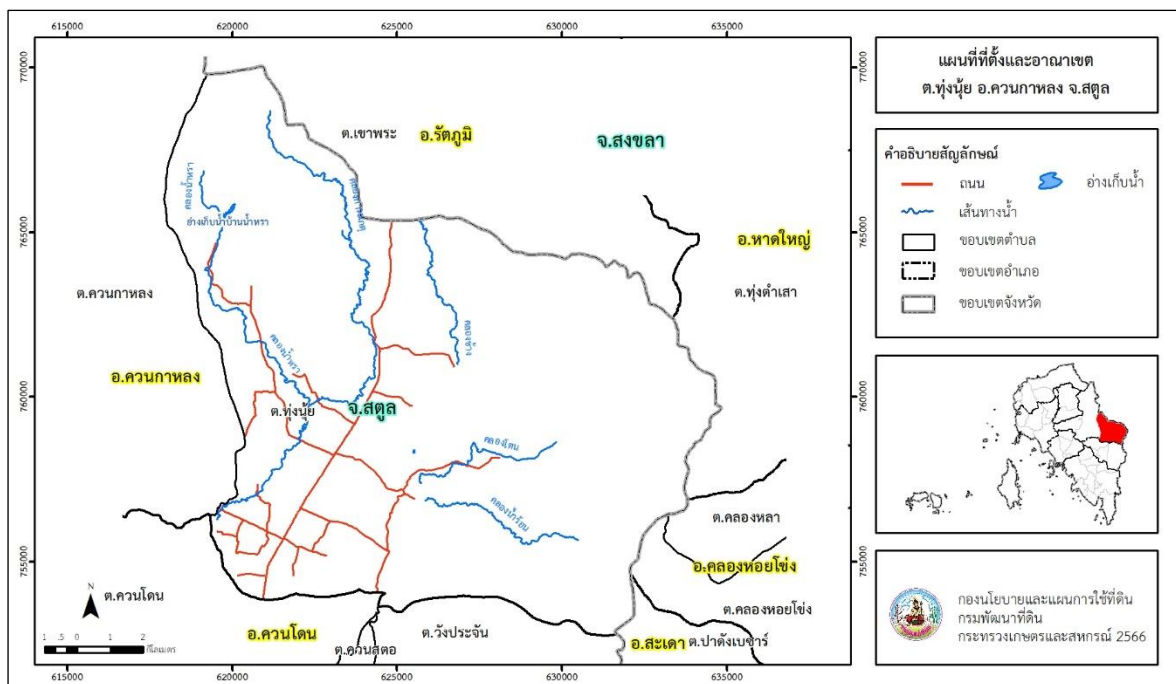
บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอควนกาหลง มีพื้นที่ประมาณ 175 ตารางกิโลเมตร หรือ 109,252 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ ตำบลคลองหลา ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง และตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งตำเสา

หมู่ที่ 7 บ้านเกาะใหญ่

หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งนุ้ย

หมู่ที่ 8 บ้านค่ายรวมมิตร

หมู่ที่ 3 บ้านห้วยกาหมิง

หมู่ที่ 9 บ้านทุ่งพัก

หมู่ที่ 4 บ้านน้ำร้อน

หมู่ที่ 10 บ้านควนเรือ

หมู่ที่ 5 บ้านป่านโดน

หมู่ที่ 11 บ้านสวน

หมู่ที่ 6 บ้านน้ำหาร

หมู่ที่ 12 บ้านโคกโดน

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงชัน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน และพื้นที่สูงชัน มีภูเขากระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตำบล ด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือเป็นพื้นที่สูงชันบางส่วนอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง ส่วนด้านทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาถึงพื้นที่ราบเรียบ เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น คลองการะเกตุ คลองน้ำหาร คลองน้ำร้อน อ่างเก็บน้ำบ้านน้ำหาร เป็นต้น

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ.2536-2565) พบว่า ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.9 องศาเซลเซียส

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,390.8 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 185 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝน 323.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 20 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคาย

ระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนธันวาคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

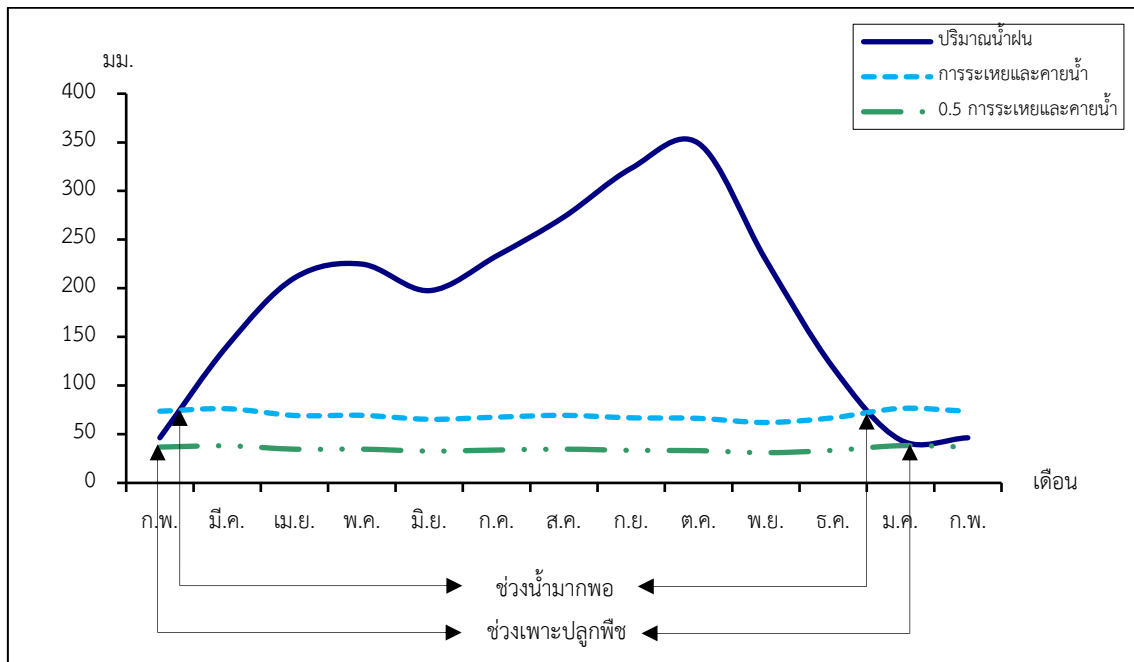
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล¹ (พ.ศ.2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	23.7	32.8	27.7	72.0	44.1	6.0	76.6	41.0
ก.พ.	23.5	34.2	28.2	70.0	46.4	5.2	73.6	43.0
มี.ค.	23.7	34.8	28.5	74.0	140.8	11.3	76.3	109.1
เม.ย.	24.4	34.1	28.4	80.0	210.7	16.4	69.3	139.7
พ.ค.	24.6	33.3	28.3	82.0	224.9	17.4	69.4	144.0
มิ.ย.	24.3	32.6	27.9	82.0	197.6	15.9	65.4	135.1
ก.ค.	24.1	32.2	27.7	83.0	233.2	17.1	67.6	146.2
ส.ค.	24.0	32.0	27.5	83.0	273.3	18.7	69.4	152.3
ก.ย.	23.8	31.7	27.2	84.0	323.3	20.1	66.9	157.3
ต.ค.	23.8	31.8	27.0	85.0	349.0	23.5	66.3	159.9
พ.ย.	23.8	31.9	27.2	83.0	229.1	19.6	62.1	145.1
ธ.ค.	23.6	31.7	27.2	78.0	118.4	13.3	67.0	96.0
เฉลี่ย	23.9	32.8	27.7	79.7	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,390.8	184.5	829.9	1,468.7

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล

2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566)ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 4,690 ไร่ หรือร้อยละ 4.29 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 47,644 ไร่ หรือร้อยละ 43.60 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว

2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 63 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย สับปะรด

ยางพารา พริก

2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 43,038 ไร่ หรือร้อยละ 8.38 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง /เสื่อมโทรม ยางพารา/กล้วย ยางพารา/มังคุด ยางพารา/กลางสาด ลองกอง ปาล์มน้ำมัน ปาล์มน้ำมัน/กล้วย ปาล์มน้ำมัน/กลางสาด ลองกอง ไม้ปลูกเพื่อการค้า หมาก/มังคุด

2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 3,466 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน ทูเรียน/เงาะ ทูเรียน/กล้วย ทูเรียน/กลางสาด ลองกอง เงาะ เงาะ/กล้วย เงาะ/มังคุด เงาะ/กลางสาด

ลองกอง มะพร้าว มะพร้าว/กล้วย กล้วย กล้วย/กลางสาต ลองกอง มังคุด มังคุด/กลางสาต ลองกอง
กลางสาต ลองกอง มะนาว

2.5) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.6) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 3 ไร่ หรือร้อยละ - ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 55,368 ไร่ หรือร้อยละ 50.68 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ
สมบูรณ์ ป่าชายเลนสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 132 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำใน
ไร่นา

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,418 ไร่ หรือร้อยละ 1.31 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หุ่นเจ้าธรรมชาติ
หุบเขาสลักไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ บ่อดิน พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยน้ำ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	4,690	4.29
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,294	2.10
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	1,050	0.96
U405	ถนน	222	0.20
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	1,036	0.95
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	63	0.06
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	13	0.01
U605	สถานบริการน้ำมัน	12	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	47,644	43.60
A100	นาไร่	565	0.52
A101	นาข้าว	468	0.43
A202	ข้าวโพด	28	0.03
A203	อ้อย	25	0.02
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	9	0.01
A229	พริก	1	-
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	375	0.34
A302	ยางพารา	37,800	34.60

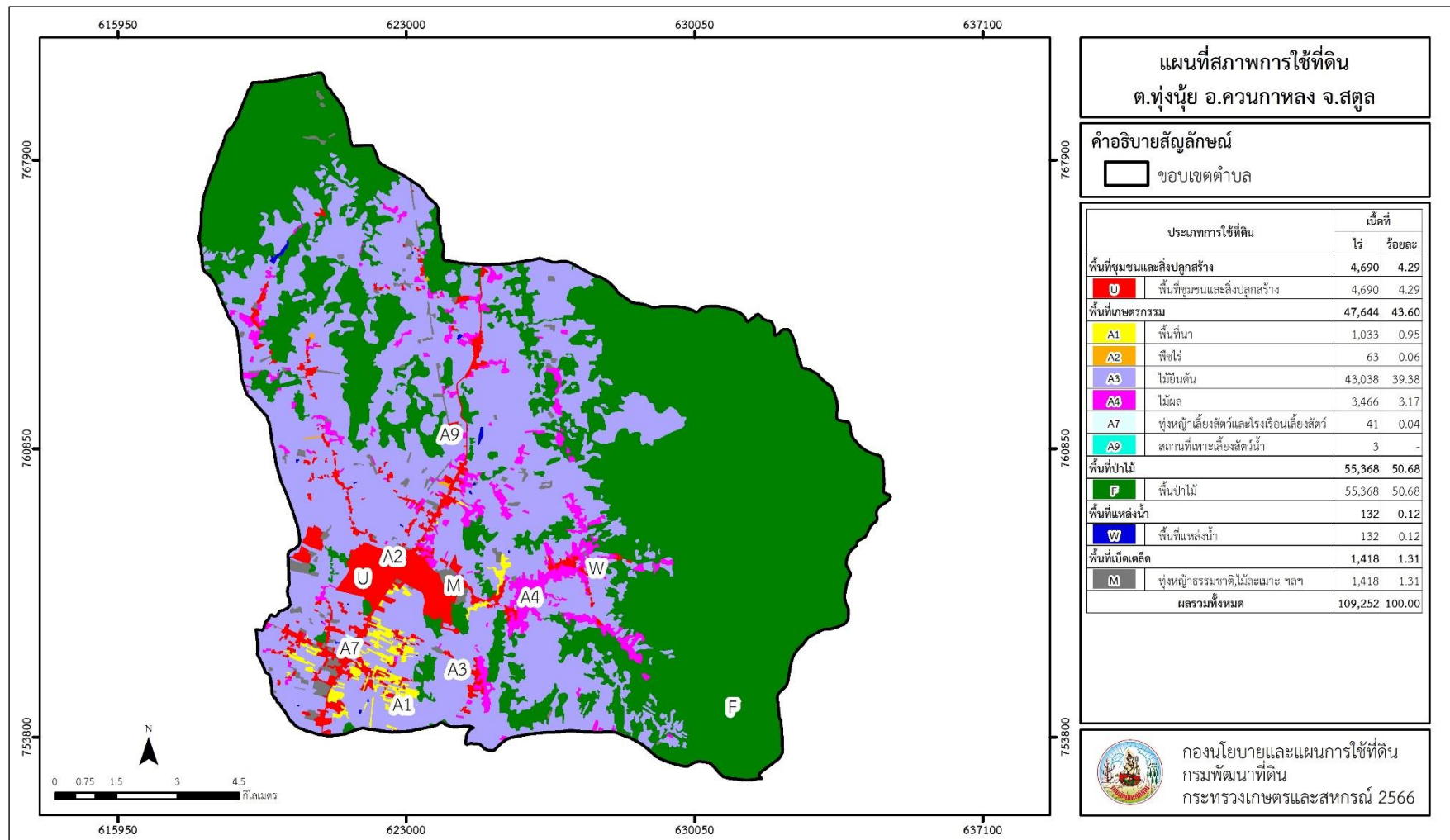
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	288	0.26
A302/A419	ยางพารา/มังคุด	12	0.01
A302/A420	ยางพารา/ยางสด ลองกอง	14	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	4,382	4.01
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	135	0.12
A303/A420	ปาล์มน้ำมัน/ยางสด ลองกอง	9	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	3	-
A317/A419	หมาก/มังคุด	20	0.02
A401	ไม้ผลผสม	2,272	2.08
A403	ทุเรียน	22	0.02
A403/A404	ทุเรียน/เงาะ	18	0.02
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	21	0.02
A403/A420	ทุเรียน/ยางสด ลองกอง	22	0.02
A404	เงาะ	501	0.46
A404/A411	เงาะ/กล้วย	3	-
A404/A419	เงาะ/มังคุด	60	0.06
A404/A420	เงาะ/ยางสด ลองกอง	240	0.22
A405	มะพร้าว	4	-
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	1	-
A411	กล้วย	52	0.05
A411/A420	กล้วย/ยางสด ลองกอง	4	-
A419	มังคุด	28	0.03
A419/A420	มังคุด/ยางสด ลองกอง	4	0.00
A420	ยางสด ลองกอง	211	0.19
A422	มะนาว	3	-
A703	โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีก	41	0.04
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	3	-

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	55,368	50.68
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	55,360	50.67
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	8	0.01
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,418	1.31
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	979	0.90
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	389	0.36
M304	บ่อดิน	2	-
M405	พื้นที่ถม	40	0.04
M701	ที่ทิ้งขยะ	8	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	132	0.12
W201	อ่างเก็บน้ำ	59	0.05
W202	บ่อน้ำในไร่นา	73	0.07
ผลรวมทั้งหมด		109,252	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566)

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลทุ่งนุ้ยประชากรรวม 12,046 คน แยกเป็นชาย 6,073 คน เป็นหญิง 5,973 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 68.91 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,672 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,467 ครัวเรือน หรือร้อยละ 67.18 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,205 ครัวเรือน หรือร้อยละ 32.82 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลทุ่งนุ้ย	3,672	6,073	5,973	12,046
หมู่ที่ 1 ทุ่งตำเสา	335	397	364	761
หมู่ที่ 2 ทุ่งนุ้ย	368	518	515	1,033
หมู่ที่ 3 ห้วยกาหมิง	166	304	278	582
หมู่ที่ 4 น้ำร้อน	266	573	566	1,139
หมู่ที่ 5 ป่านโตน	222	525	490	1,015
หมู่ที่ 6 น้ำหรา	313	512	555	1,067
หมู่ที่ 7 เกาะใหญ่	424	614	639	1,253
หมู่ที่ 8 ค่ายรวมมิตร	308	585	532	1,117
หมู่ที่ 9 ทุ่งผัก	254	493	484	977
หมู่ที่ 10 ควนเรือ	391	562	574	1,136
หมู่ที่ 11 สวน	418	630	645	1,275
หมู่ที่ 12 โคกโดน	207	360	331	691

ที่มา : กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,672	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	2,467	67.18
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,205	32.82

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลทุ่งนุ้ยจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,672 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 29.75 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลทุ่งนุ้ยประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ มีเกษตรกรบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มะพร้าว และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ.2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 237,929.12 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 67,104.97 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 168,949.65 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 47,650.16 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 68,979.47 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 19,454.81 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย	รายได้บุคคลเฉลี่ย	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)	(บาท/ปี)
ตำบลทุ่งนุ้ย	191,915.97	26,451.55	8,464.49	11,097.11	237,929.12	67,104.97	168,949.65	47,650.16
หมู่ที่ 1 ทุ่งตำเสา	316,994.22	9,746.24	132.95	86.71	326,960.12	88,797.65	51,309.87	13,935.02
หมู่ที่ 2 ทุ่งนุ้ย	131,004.24	16,044.49	6,216.10	4,722.46	157,987.29	48,802.36	96,726.75	29,878.94
หมู่ที่ 3 หัวกาหมิง	138,132.87	5,279.72	3,524.48	7,251.75	154,188.81	48,566.08	138,286.71	43,557.27
หมู่ที่ 4 น้ำร้อน	187,323.15	12,009.01	7,036.04	7,837.84	214,206.04	56,882.46	164,483.55	43,678.65
หมู่ที่ 5 ป่านโตน	185,563.98	57,426.54	10,041.71	9,695.73	262,727.96	71,253.98	208,567.30	56,565.17
หมู่ที่ 6 น้ำหรา	144,042.19	30,800.42	8,734.35	10,856.96	194,433.92	51,776.22	161,127.64	42,907.02
หมู่ที่ 7 เกาะใหญ่	211,090.37	7,890.37	7,039.87	3,189.37	229,209.97	64,298.42	212,912.96	59,726.75
หมู่ที่ 8 ค่ายรวมมิตร	180,849.18	29,816.39	5,067.21	10,995.66	226,728.44	70,563.44	156,923.98	48,838.58
หมู่ที่ 9 ทุ่งพัก	187,709.84	40,492.23	10,150.26	5,565.80	243,918.13	60,665.21	192,430.05	47,859.54
หมู่ที่ 10 ควนเรือ	195,851.06	91,382.98	27,650.64	50,208.51	365,093.19	98,503.90	231,476.60	62,453.50
หมู่ที่ 11 สวน	220,871.38	5,498.39	7,339.87	12,700.96	246,410.61	78,117.94	188,613.83	59,795.01
หมู่ที่ 12 โคกโตน	205,232.88	8,143.84	4,164.38	3,000.00	220,541.10	57,601.07	173,245.89	45,248.48

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตวนอุทยานน้ำตกธาราสวรรค์ เนื้อที่ 314 ไร่

(2) เขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง เนื้อที่ 27,227 ไร่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 66,825 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 15,579 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

(1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 31,944 ไร่

(2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 8,792 ไร่

(3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 2,727 ไร่

(4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 250 ไร่

(5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 20,674 ไร่

(6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 12,805 ไร่

(7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 9,549 ไร่

(8) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 22,511 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลทุ่งนุ้ย มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) 2,390.8 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลทุ่งนุ้ย มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองการะเกตุ คลองช้าง คลองโตน คลองน้ำร้อน คลองน้ำหრა หนองหาน

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านน้ำหრა

3.2.3 จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลทุ่งนุ้ย มีจำนวนบ่อบาดาลราชการ จำนวน 26 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชน จำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 45 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 9 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,fl-cla ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 47 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ko-sclA ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 776 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Ko-sla ชุดดินโคกเคียน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Lgu-sicla ชุดดินละงู มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 697 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Ptl-sic1A ชุดดินพัทลุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,093 ไร่ หรือร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Sng-pic-s1A ดินสงขลาที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,640 ไร่ หรือร้อยละ 1.50 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Tuk-sic1A ชุดดินทุ่งค่าย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,577 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,793 ไร่ หรือร้อยละ 4.39 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Wat-sic1A ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 394 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 36 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,729 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclE หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 549 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Kc-clB ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 78 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gclC ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 59 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Kh-mw,pic,fl-s1A/csub ดินคอหงษ์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีศิลาแลงอ่อน และเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 199 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clB ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,299 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 869 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clD ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,292 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่ตำบล

- 9) หน่วยแผนที่ดิน Klt-Ntn-clB หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินคลองเต้ง และชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 186 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Klt-Ntn-clC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินคลองเต้ง และชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,437 ไร่ หรือร้อยละ 2.23 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Klt-Ntn-clD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินคลองเต้ง และชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,469 ไร่ หรือร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sclA ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 396 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sclB ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 772 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sIA ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 858 ไร่ หรือร้อยละ 0.78 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sIB ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 46 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-sicA ดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 822 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-sicA ดินลำภูราที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,520 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 595 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clC ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 336 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB ดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 307 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Pac-clA ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,458 ไร่ หรือร้อยละ 1.33 ของเนื้อที่ตำบล

22) หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล

23) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slC ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 92 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล

24) หน่วยแผนที่ดิน Pto-fl-slC ดินพะโต๊ะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 357 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล

25) หน่วยแผนที่ดิน Ro-slA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 217 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล

26) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-slA ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,951 ไร่ หรือร้อยละ 1.79 ของเนื้อที่ตำบล

27) หน่วยแผนที่ดิน Ro-mw,pic-slA ดินรือเสาะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 462 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล

28) หน่วยแผนที่ดิน Te-slA ชุดดินท่าแฉะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 341 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล

29) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB ชุดดินท่าแฉะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 510 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล

30) หน่วยแผนที่ดิน Te-slC ชุดดินท่าแฉะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw,pic-slA/csub ดินท่าแฉะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 184 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล

32) หน่วยแผนที่ดิน Tim-slC ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,024 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ตำบล

33) หน่วยแผนที่ดิน Tim-slD ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 197 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Tim-fl-slC ดินท้ายเหมืองที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 497 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล

35) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-slA ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 285 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล

36) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-sLB ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 293 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 70,880 ไร่ หรือร้อยละ 64.88 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 515 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินดำน มีเนื้อที่ 9,998 ไร่ หรือร้อยละ 9.13 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินห้วยยอด (Ho) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) และชุดดินทุ่งค่าย (Tuk)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-spd,fl-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	47	0.04
Ho-Klt-gclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	1,670	1.53
Ho-Klt-gclD*	12-20	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	59	0.05
Ho-Klt-gclE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	375	0.34
Ho-Klt-gclE*	20-35	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	174	0.16
Kc-clB	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	78	0.07
Kc-gclC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	59	0.05
Kh-mw,pic,fl-sIA/csub	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	199	0.18
Klt-clB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	899	0.82
Klt-clB*	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	400	0.37
Klt-clC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	802	0.73
Klt-clC*	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	67	0.06
Klt-clD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	1,292	1.18
Klt-Ntn-clB	2-5	0-50/ 50-100	ดี	ต่ำ	<10/10-20	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	186	0.17
Klt-Ntn-clC	5-12	0-50/ 50-100	ดี	ต่ำ	<10/10-20	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	197	0.18
Klt-Ntn-clC*	5-12	0-50/ 50-100	ดี	ปานกลาง	<10/10-20	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	2,240	2.05
Klt-Ntn-clD	12-20	0-50/ 50-100	ดี	ต่ำ	<10/10-20	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,066	0.98

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Klt-Ntn-clD*	12-20	0-50/ 50-100	ดี	ปานกลาง	<10/10-20	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,403	1.28
Knk-sclA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	396	0.36
Knk-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	9	0.01
Knk-sclB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	763	0.70
Knk-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	462	0.42
Knk-slA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	396	0.36
Knk-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	46	0.04
Ko-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	776	0.71
Ko-slA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	52	0.05
Lgu-siclA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-6.5	7.0-8.0	<2	-	697	0.64
Ll-mw,pic-siclA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	822	0.75
Ll-pic-siclA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,520	1.39
Ntn-clB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	498	0.46
Ntn-clB*	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	97	0.09
Ntn-clC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	336	0.31
Ntn-d-clB	2-5	100-150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	293	0.27
Ntn-d-clB*	2-5	100-150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	14	0.01
Pac-clA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	1,443	1.32
Pac-clA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	15	0.01
Pac-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	38	0.04
Ptl-siclA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	3,093	2.83

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Pto-fl-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	357	0.33
Pto-slC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	92	0.08
Ro-fl-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	1,951	1.79
Ro-mw,pic-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	462	0.42
Ro-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	217	0.20
Sng-pic-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,640	1.50
Te-mw,pic-sIA/csub	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	184	0.17
Te-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	341	0.31
Te-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	284	0.26
Te-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	226	0.21
Te-sIC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	64	0.06
Tim-fl-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	400	0.37
Tim-fl-sLC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	97	0.09
Tim-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	73	0.07
Tim-sclC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	951	0.87
Tim-sclD	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	197	0.18
Tkn-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	60	0.06
Tkn-sIA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	225	0.21
Tkn-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	39	0.04
Tkn-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	254	0.23
Tuk-sicIA	0-2	0-50	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	6.0-7.0	6.0-8.0	<2	-	1,577	1.44
Wat-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,621	2.40

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Wat-clA*	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,172	1.99
Wat-sic1A	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	394	0.36
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70,880	64.88
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	515	0.47
รวมทั้งหมด											109,252	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลทุ่งนุ้ย คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงหน้าแล้ง
- 3) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
- 4) การชะล้างพังทลายของดิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลทุ่งนุ้ย มีความต้องการ 12 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 12
- 2) ต้องการตรวจวิเคราะห์ดินในพื้นที่หมู่ที่ 7, หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 10
- 3) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงหน้าแล้ง ในพื้นที่หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 7, หมู่ที่ 8, หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 12
- 4) ต้องการสนับสนุนสารปรับปรุงดินโดโลไมท์ในพื้นที่หมู่ที่ 7, หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 12
- 5) แก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 12
- 6) แก้ไขปัญหาล้างทำลายผลผลิตทางการในพื้นที่หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 6, หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 11
- 7) ต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพในพื้นที่หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 11
- 8) ต้องการองค์ความรู้ในการจัดการดิน ปุ๋ยและพืชในพื้นที่หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6
- 9) แก้ปัญหาด้านการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่หมู่ที่ 12
- 10) แก้ปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชในพื้นที่หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 11
- 11) แก้ไขปัญหาการลักขโมยผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 9

12) ต้องการสร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 12

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพ
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.3) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน
- 1.4) การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานสู่ความมั่นคง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 7 ประการ คือ

- 2.1) ความต้องการที่ดินทำกิน
- 2.2) การบุกรุกพื้นที่ป่า
- 2.3) การขาดแรงงาน
- 2.4) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 2.5) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.6) ภาระค่าใช้จ่ายครัวเรือนสูงขึ้น
- 2.7) เตรียมแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงหน้าแล้ง
- 3.3) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
- 3.4) การชะล้างพังทลายของดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตทางการเกษตรลดลง
- 4.2) รายได้เกษตรกรลดลง
- 4.3) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.4) ที่ดินเสื่อมโทรม
- 4.5) สารปนเปื้อนในดินและแหล่งน้ำ
- 4.6) คุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.2) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน

พื้นที่ราบ

- 5.3) จัดรูปแบบแปลงนา
- 5.4) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยพืชสด
- 5.5) ก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นา และอ่างเก็บน้ำ
- 5.6) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.7) สนับสนุนปัจจัยการผลิตและองค์ความรู้ในการจัดการดิน ปุ๋ย และพืช

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1) พื้นที่ลุ่ม

- 1) ข้าวนาปี เริ่มปลูกเดือนสิงหาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พันธุ์ที่ปลูก คือ อัลบั้มดูลิละห์
- 2) ปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตดีในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ส่วนช่วงเดือนตุลาคมเป็นช่วงหยุดเก็บเกี่ยว เนื่องจากเป็นช่วงลมมรสุมหนักที่สุด
- 3) พืชไร่ ได้แก่ อ้อย สับปะรด ถั่วลิสง มะละกอ ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง
- 4) พืชผัก ได้แก่ แตงกวา ถั่วฝักยาว พริกไทย พริกขี้หนู ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง ขมิ้น ใผ่หวาน ใผ่ตง

4.2.2) พื้นที่ดอน

- 1) ยางพารา ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตลดลงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม เนื่องจากเป็นช่วงหยุดกรีดยาง
- 2) ไม้ผลผสม ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ จำปาตะ กระท้อน สละ
- 3) ไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว มะนาว หมาก โกโก้ กาแฟ สะตอ

ชนิดพืช \ เดือน	พื้นที่ลุ่ม											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ข้าวนาปี	ข้าวนาปี								ข้าวนาปี			
2. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน											
3. พืชไร่	อ้อย สับปะรด ถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง											
4. พืชผัก	แตงกวา ถั่วฝักยาว พริกไทย พริกขี้หนู ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง ขมิ้น ใผ่หวาน ใผ่ตง											
พื้นที่ดอน												
1. ยางพารา	ยางพารา											
2. ไม้ผลผสม	ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ จำปาตะ กระท้อน สละ											
3. ไม้ยืนต้น	มะพร้าว มะนาว หมาก โกโก้ กาแฟ สะตอ											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าวทุเรียน กาแฟ ไร่สต้า โกโก้ ข้าว ส้มโชกุน กล้วยเลี้ยงสัตว์

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	กาแฟโรบัสต้า	โกโก้	ข้าว	ส้มโชกุน	หญ้าเลี้ยงสัตว์
AC-spd,fl-clA	S3o	S2os	S3o	S3o	N	N	S2s	S3o	S2os
Ho-Klt-gclD	S3r	N	N	N	N	N	N	N	S2ewrn
Ho-Klt-gclD*	S3r	N	N	N	N	N	N	N	S2ewrns
Ho-Klt-gclE	S3ewr	N	N	N	N	N	N	N	S3ew
Kc-clB	S3r	N	N	N	N	N	S3o	N	S2rn
Kc-gclC	S3r	N	N	N	N	N	S3ewo	N	S2rn
Kh-mw,pic,fl-sIA/csub	S2on	S2n	S2on	S2ons	S2ons	S2on	S2on	S2ons	S2n
Klt-clB	S3r	N	N	N	N	N	S3o	N	S2rn
Klt-clB*	S3r	N	N	N	N	N	S3o	N	S2rns
Klt-clC	S3r	N	N	N	N	N	S3ewo	N	S2rn
Klt-clC*	S3r	N	N	N	N	N	S3ewo	N	S2rns
Klt-clD	S3r	N	N	N	N	N	N	N	S2ewrns
Klt-Ntn-clB	S3r	N	N	N	N	N	S3o	N	S2rns
Klt-Ntn-clC	S3r	N	N	N	N	N	S3ewo	N	S2rn
Klt-Ntn-clC*	S3r	N	N	N	N	N	S3ewo	N	S2rns
Klt-Ntn-clD	S3r	N	N	N	N	N	N	N	S2ewrn
Klt-Ntn-clD*	S3r	N	N	N	N	N	N	N	S2ewrns
Knk-sclA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	กาแฟโรบัสต้า	โกโก้	ข้าว	ส้มโชกุน	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Knk-sclB	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Knk-sclB*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Knk-slA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Knk-slA*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Knk-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Ko-sclA	N	S3o	N	N	N	N	S2ns	N	S2ons
Ko-slA	N	S3o	N	N	N	N	S2n	N	S2ons
Lgu-siclA	N	S3o	N	N	N	N	S1	N	S2o
Ll-mw,pic-siclA	S2on	S2n	S2on	S2ons	S2ons	S2on	S2on	S2ons	S2n
Ll-pic-siclA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Ntn-clB	S2rn	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3o	S2rms	S2n
Ntn-clB*	S2rms	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3o	S2rms	S2ns
Ntn-clC	S2rms	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3ewo	S2rms	S2ns
Ntn-d-clB	S2rn	S2rn	S2rn	S2rms	S2rms	S2rn	S3o	S2ns	S2n
Ntn-d-clB*	S2rms	S2rms	S2rms	S2rms	S2rms	S2rms	S3o	S2ns	S2ns
Pac-clA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Pac-clA*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Pac-clB	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	กาแฟโรบัสต้า	โกโก้	ข้าว	ส้มโชกุน	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Ptl-siclA	N	S3o	N	N	N	N	S2n	N	S2on
Pto-fl-slC	S2n	S2n	S2en	S2ns	S2ns	S2n	S3ewo	S2ns	S2n
Pto-slC	S2rn	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3ewo	S2rns	S2n
Ro-fl-slA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Ro-mw,pic-slA	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns
Ro-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Sng-pic-slA	S3o	S2ons	S3o	S3o	N	N	S2ns	S3o	S2ons
Te-mw,pic-slA/csub	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns
Te-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Te-slB	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Te-slB*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Te-slC	S2n	S2n	S2en	S2ns	S2ns	S2n	S3ewo	S2ns	S2n
Tim-fl-slC	S2n	S2n	S2en	S2ns	S2ns	S2n	S3ewo	S2ns	S2n
Tim-fl-slC*	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ns	S2ns
Tim-sclC	S2n	S2n	S2en	S2ns	S2ns	S2n	S3ewo	S2ns	S2n
Tim-sclC*	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ns	S2ns
Tim-sclD	S2ewn	S2ewn	S3e	S2ewns	S2ewns	S2ewn	N	S2ewns	S2ewn
Tkn-slA	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	ทุเรียน	กาแฟโรบัสต้า	โกโก้	ข้าว	ส้มโชกุน	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Tkn-slA*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Tkn-slB	S2n	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n
Tkn-slB*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Tuk-sicA	N	N	N	N	N	N	S2r	N	S2ro
Wat-clA	S3o	S2on	S3o	S3o	N	N	S2n	S3o	S2on
Wat-clA*	S3o	S2ons	S3o	S3o	N	N	S2ns	S3o	S2ons
Wat-sicA	S3o	S2ons	S3o	S3o	N	N	S2ns	S3o	S2ons
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e	=	ความเสียหายจากการกัดกร่อน	w	=	ศักยภาพการใช้เครื่องจักร	r	=	สภาวะการหยั่งลึกของราก
z	=	สารพิษ	x	=	การมีเกลือมากเกินไป	m	=	ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
o	=	ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช	n	=	ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร	s	=	ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ และเขตพื้นที่พุธรรมชาติ มีเนื้อที่ 72,280 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 66.16 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 52,148 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 47.73 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตพื้นที่พุธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 20,132 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 18.43 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 27,359 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.05 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 1 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้ข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์

ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท2) (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 771 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท2) (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 1,758 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.61 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ จำปาตะ พุเรียน เงาะ

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท2) (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 15,489 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 14.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา

- เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท2) (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวไร่ ถั่ว สับปะรด

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำ การเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึง ไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลายอย่าง เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการ หยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อ ความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการ ป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- (1) เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- (2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 779 ไร่ หรือ คิดเป็น ร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ จำปาตะ พุเรียน เงาะ

- (3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 8,261 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 7.56 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 4,707 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.31 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และ เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3,582 ไร่ หรือ คิดเป็น ร้อยละ 3.28 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชน ชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 1,038 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.95 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ ผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 87 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินนอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 132 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 132 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

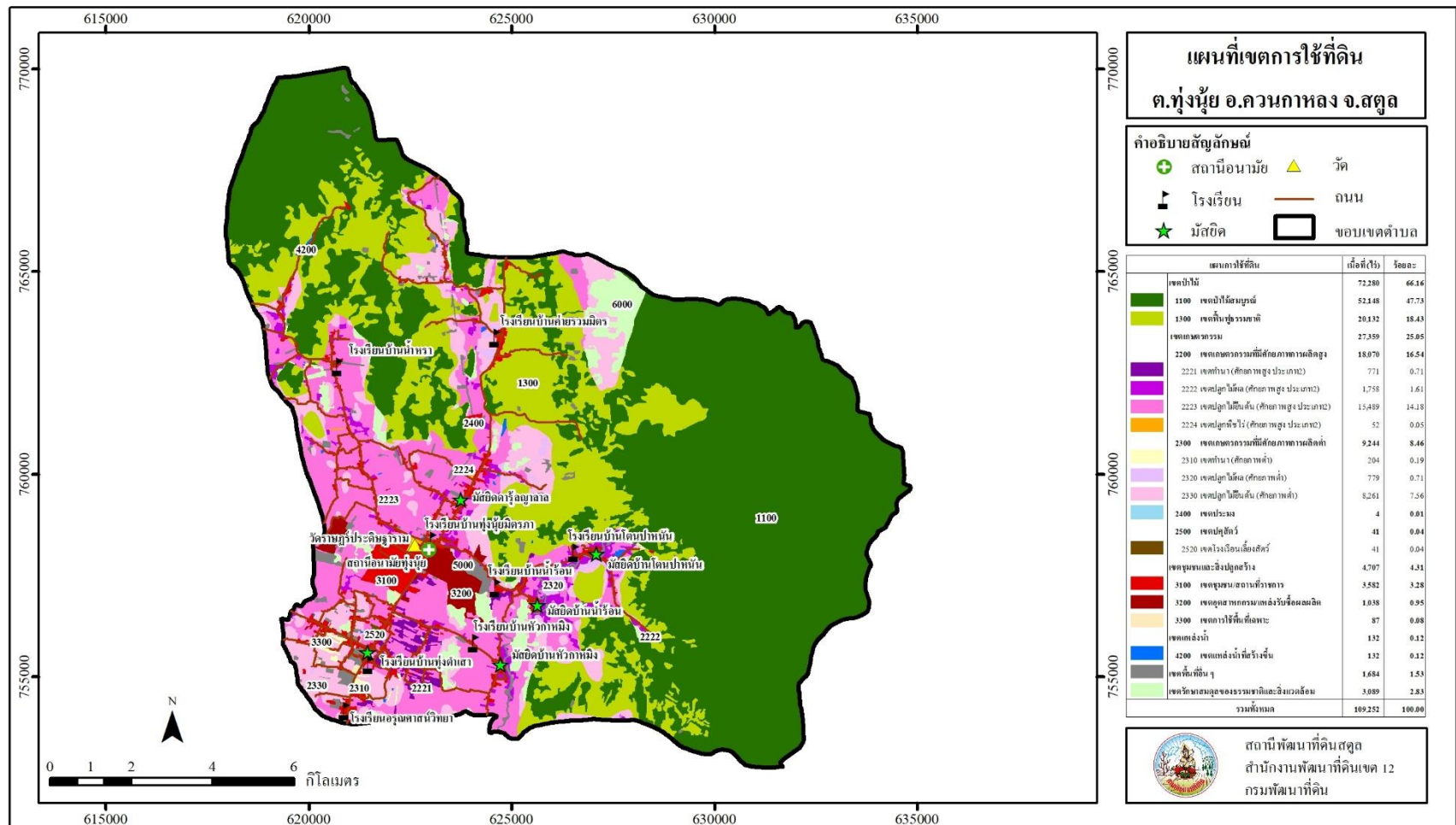
6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,684 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่ ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 3,089 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขต ป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	72,280	66.16
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	52,148	47.73
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	20,132	18.43
2. เขตเกษตรกรรม	27,359	25.05
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	18,070	16.54
1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท2)	771	0.71
2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท2)	1,758	1.61
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท2)	15,489	14.18
4) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท2)	52	0.05
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	9,244	8.46
1) เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	204	0.19
2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	779	0.71
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	8,261	7.56
2.3 เขตประมง	4	0.01
2.4 เขตปศุสัตว์	41	0.04
1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	41	0.04
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	4,707	4.31
1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,582	3.28
2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	1,038	0.95
3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	87	0.08
4. เขตแหล่งน้ำ	132	0.12
1) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	132	0.12
5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,684	1.53
6. เขตรักษาสมดุลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3,089	2.83
รวม	109,252	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ถึง 2571

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลทุ่งนุ้ยไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนุ้ย เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอเพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (4) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (5) การรณรงค์เฝ้ากลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน
- (6) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- (7) การพัฒนาศักยภาพหมอดินอาสา
- (8) การพัฒนาต่อยอดศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน

2) การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

- (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- (2) การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำแหล่งน้ำคลองธรรมชาติ
- (3) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 3) การชะล้างพังทลายของดิน** มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้
 - (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

- (1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) และการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล)
- (2) การส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล)
- (3) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (4) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล)
- (6) การส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สตูล)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

การสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและปรับปรุงงานชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนุ้ย เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ เป็นต้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลทุ่งนุ้ย กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลทุ่งนุ้ยในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและรายได้ของเกษตรกร

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินตื้น (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) การชะล้างพังทลายของดิน โดยในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ประโยชน์ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโดยขาดการปรับปรุงบำรุงดิน พื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันทำให้โครงสร้างของดินมีการเปลี่ยนแปลง ดินแน่นทึบ น้ำและอากาศในดินสูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ มีปริมาณลดลงเนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ดินจึงเสื่อมโทรมลงเรื่อย ๆ ส่วนปัญหาดินตื้นซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ นอกจากจะมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำแล้ว คุณสมบัติทางกายภาพยังเป็นข้อจำกัดในการเจริญเติบโตของพืช เพราะมีปริมาณชั้นเศษหินและลูกกรังปะปนอยู่ในเนื้อดิน ทำให้มีเนื้อดินน้อย ดินจึงอุ้มน้ำได้น้อย มักขาดแคลนน้ำในฤดูฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี และให้ผลผลิตต่ำ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาคความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยรวม จึงควรปรับปรุงโครงสร้างดิน บำรุงดินโดยเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ ร่วมกับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ในส่วนของปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน จากการวิเคราะห์ระดับการชะล้างพังทลายของดินของตำบลทุ่งนุ้ย ซึ่งมีเนื้อที่รวม 109,252 ไร่ นั้น พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีระดับความสูญเสียดินอยู่ที่ระดับน้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี) จำนวน 76,949 ไร่ หรือร้อยละ 70.43 รองลงมา มีระดับความสูญเสียดินอยู่ที่ระดับปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี) จำนวน 13,342 ไร่ หรือร้อยละ 12.21 และพบพื้นที่มีระดับความสูญเสียดินอยู่ที่ระดับรุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี) จำนวน 2,681 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ซึ่งอยู่บริเวณด้านทิศเหนือและตอนกลางของตำบล (รูปที่ 7-1)

ในกรณีของปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้งนั้น นอกจากการเกิดการชะล้างพังทลายของดินส่งผลให้เกิดการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดตื้นเขินแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

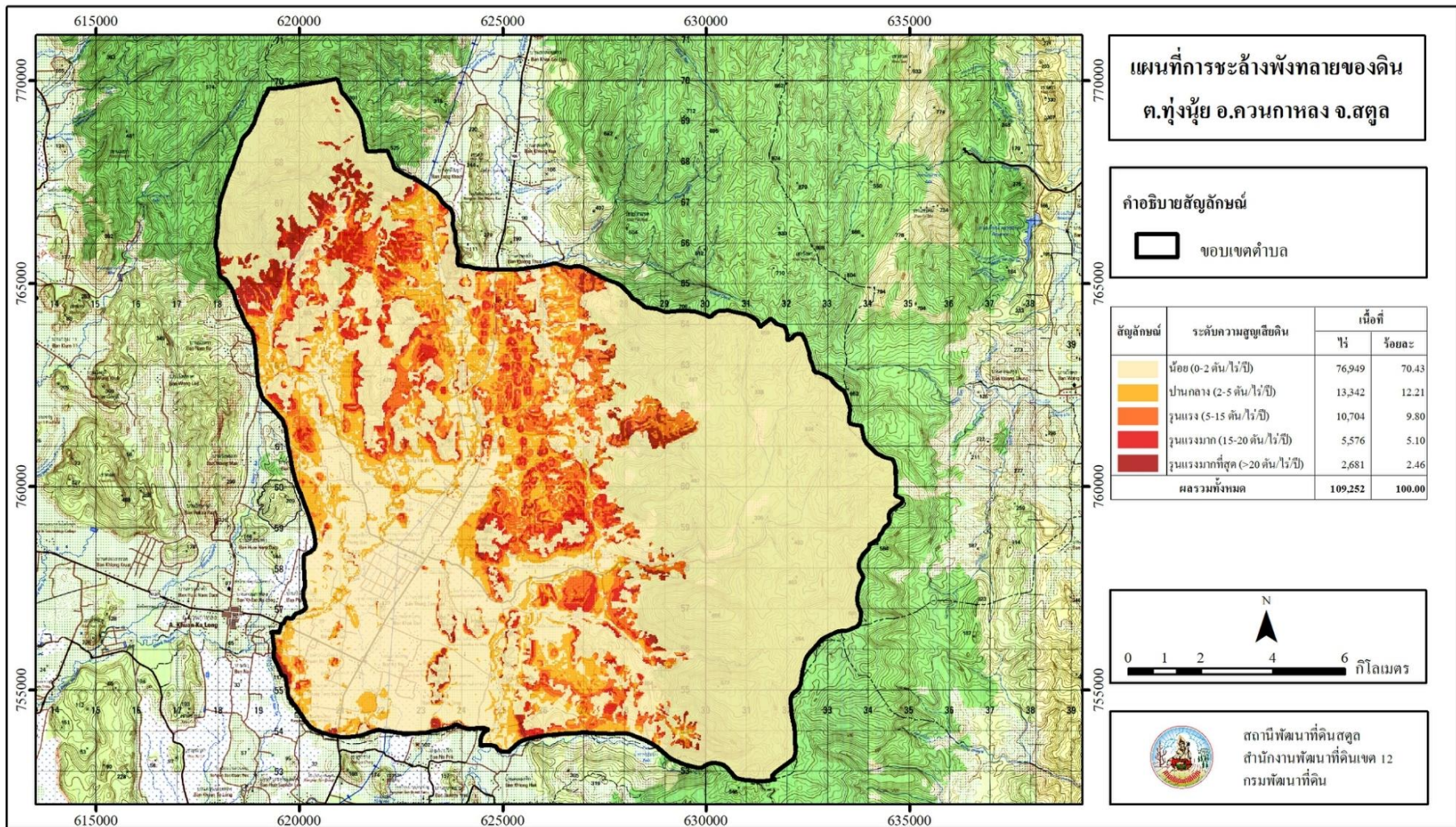
ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบขาดแคลนน้ำ จะสรุปได้ว่ามี 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝ่ายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาภูเขาโดยส่งน้ำด้วยท่อ P.E. (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล และ (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาคขาดแคลนน้ำทั้งตำบลได้โดยสิ้นเชิง”

การแก้ไขปัญหาคขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาคการชะล้างพังทลายของดิน กับปัญหาคขาดแคลนน้ำในพื้นที่ โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาค โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนของต้นน้ำ อยู่บริเวณตอนบนของตำบลด้านทิศเหนือ และบริเวณตอนกลางของตำบล เป็นพื้นที่สูงชันถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ประกอบด้วย พื้นที่หมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11 เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดินและไหลลงสู่แหล่งน้ำ การจัดการพื้นที่ต้องปลูกป่าเพิ่มเติม สร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อรักษาน้ำให้อยู่ในพื้นที่ โดยจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อลดการชะล้างพังทลาย การสูญเสียดิน และชะลอการไหลของน้ำ

2. ส่วนปลายน้ำ อยู่บริเวณทิศตะวันตกของตำบล สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่ม ประกอบด้วย พื้นที่หมู่ที่ 1, 7, 10, 12 การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือพรางกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมถึงการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท 2)		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 771 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน เป้าหมาย 100 ไร่ 2) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน เป้าหมาย 100 ไร่ 3) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง (ข้าวอัลฮัม)/ข้าวอัตลักษณ์) ในพื้นที่เหมาะสม เป้าหมาย 50 ไร่ (ไถกลบตอซัง/สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ) 4) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 50 ไร่ 5) โครงการพัฒนาหมอดินอาสาและผู้นำเกษตรกร 12 ราย	18,000 34,000 34,440 60,750 6,000
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,758 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง) เป้าหมาย 2 กลุ่ม/15 ราย 2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ผล/พืชผสมผสาน เป้าหมาย 50 ไร่ (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมใช้น้ำหมักชีวภาพ)	5,700 17,750
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,489 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก) เป้าหมาย 10 ตัน 2) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง) เป้าหมาย 2 กลุ่ม 3) โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ธนาคารปุ๋ยหมัก/ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ) เป้าหมาย 20 ตัน 2,000 ลิตร 4) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 50 ไร่ 5) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกยางพารา/ปาล์มน้ำมัน (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมใช้น้ำหมักชีวภาพ) เป้าหมาย 100 ไร่ 6) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป้าหมาย 50 ไร่	34,000 5,700 94,000 60,750 35,500 160,000

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
	7) โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม เป้าหมาย 50 ไร่	400,000
	8) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อตกตะกอน ทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ	100,000
	9) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราและปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ประสบปัญหาโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา เป้าหมาย 100 ไร่ (จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ/ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด)	86,500
4. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 52 ไร่	-	-
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 204 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน เป้าหมาย 20 ไร่	3,600
	2) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน เป้าหมาย 20 ไร่	6,800
	3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 20 ไร่	24,300
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 779 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง) เป้าหมาย 2 กลุ่ม	5,700
	2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ผล/พืชผสมผสาน เป้าหมาย 20 ไร่ (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	7,100
	3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 50 ไร่	60,750
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 8,261 ไร่	1) โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน (การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด) เป้าหมาย 100 ไร่	86,500
	2) โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เป้าหมาย 100 ไร่	800,000
	3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป้าหมาย 50 ไร่	160,000
	4) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป้าหมาย 2 บ่อ	41,200
	5) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง) เป้าหมาย 2 กลุ่ม	5,700

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
	6) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อตกตะกอน ทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ เป้าหมาย 1 โครงการ	100,000
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 132 ไร่	1) โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เป้าหมาย 20,000 กล้า	14,600
	2) โครงการส่งเสริมการผลิตสารบำบัดน้ำเสีย พด.6 เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน เป้าหมาย 100 ลิตร	1,300

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท 2) 1. เขตทำนา เนื้อที่ 771 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,758 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,489 ไร่ 4. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 52 ไร่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ 1. เขตทำนา เนื้อที่ 204 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 779 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 8,261 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมการทำสวนยางในรูปแบบแปลงใหญ่ (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสตูล) 2) โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 3) โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 4) โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 5) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 6) โครงการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP)/การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล) 7) โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล) 8) โครงการป้องกันและบรรเทาภัย (โครงการชลประทานสตูล) 9) โครงการปรับปรุงงานชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อการปลูกแทน (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสตูล) 2) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 3) โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อจัดการเศรษฐกิจ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สตูล) 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล)
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 132 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 3) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 5) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	25670	2571		2567	2568	2569	25670	2571		
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท 2)															
1. เขตทำนา เนื้อที่ 771 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด ปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	-	-	100	-	100	200	-	-	18,000	-	18,000	36,000	สพด.สตูล
	2) โครงการเฝ้าระวังและแร่ธาตุในดิน	ไร่	-	-	100	-	100	200	-	-	34,000	-	34,000	68,000	
	3) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูก ข้าวพันธุ์พื้นเมือง (ข้าวอัลฮัม)/ข้าวอัล ลักษณ์) ในพื้นที่เหมาะสม (เฝ้าระวัง/	ไร่	-	-	50	-	50	100	-	-	19,680	-	19,680	39,360	
	4) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ย อินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ ปุ๋ยเคมี	ไร่	-	-	50	50	50	150	-	-	34,440	34,440	34,440	103,320	
	5) โครงการพัฒนาหมอดินอาสาและผู้นำ เกษตรกร	ราย	-	12	12	12	12	12		6,000	6,000	6,000	6,000	24,000	
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,758 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อ ยอดกลุ่มเข้มแข็ง)	กลุ่ม/ ราย	-	2/15	2/15	2/15	2/15	2/15	-	2,850	2,850	2,850	2,850	11,400	สพด.สตูล
	2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ ผล/พืชผสมผสาน (บริการวิเคราะห์ดิน/ ส่งเสริมหมอดินอาสา)	ไร่	-	20	20	20	20	80	-	7,100	7,100	7,100	7,100	28,400	
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,489 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลด ใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการ ผลิตปุ๋ยหมัก)	ตัน	-	-	10	10	10	30	-	-	34,000	34,000	34,000	102,000	สพด.สตูล
	2) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อ ยอดกลุ่มเข้มแข็ง) เป้าหมาย 2 กลุ่ม	กลุ่ม/ ราย	-	-	2/15	2/15	-	2/15	-	-	5,700	5,700	-	11,400	

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	25670	2571		2567	2568	2569	25670	2571		
	3) โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ธนาคาร ปุ๋ยหมัก/ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ)	ตัน,ลิตร	-	-	10/1,000	10/1,000	10/1,000	30/3,000	-		47,000	47,000	47,000	141,000	
	4) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ย อินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ ปุ๋ยเคมี	ไร่	-	-	50	50	50	150	-	-	60,750	60,750	60,750	182,250	
	5) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูก ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน (บริการวิเคราะห์ ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	ไร่	-	100	-	100	-	200	-	35,500	-	35,500	-	71,000	
	6) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำใน พื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร	ไร่	-	-	50	-	50	100	-	-	160,000	-	160,000	320,000	
	7) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วย ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การ ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อตกตะกอน ทางลำเลียงในไรนา ฯลฯ	โครงการ	-	-	1	1	1	3	-	-	100,000	100,000	100,000	300,000	
	8) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ไม่ เหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราและ ปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ประสบปัญหา โรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา (จัดทำ ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ/ปรับปรุงพื้นที่ดิน กรด)	ไร่	-	-	100	-	100	200	-	-	86,500	-	86,500	173,000	
4. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 52 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ															
1. เขตปลูกทำนา เนื้อที่ 204 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด ปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	-	-	20	20	20	60	-	-	3,600	3,600	3,600	10,800	สพด.สตูล
	2) โครงการฝึกอบรมอาชีพเพื่อเพิ่ม อินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน	ไร่	-	-	20	20	20	60	-	-	6,800	6,800	6,800	20,400	

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	25670	2571		2567	2568	2569	25670	2571		
	3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี	ไร่	-	-	20	-	20	40	-	-	24,300	-	24,300	48,600	
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 779 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง)	กลุ่ม/ ราย	-	-	2/15	2/15	-	2/15	-	-	5,700	5,700	-	11,400	สพด.สตูล
	2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ผล/พืชผสมผสาน (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมหมักชีวภาพ)	ไร่	-	-	20	20	20	60	-	-	7,100	7,100	7,100	21,300	
	3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี	ไร่	-	-	20	20	20	60	-	-	24,300	24,300	24,300	72,900	
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 8,261 ไร่	1) โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน (การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด)	ไร่	-	-	100	100	100	300	-	-	86,500	86,500	86,500	259,500	สพด.สตูล
	2) โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	-	-	100	-	50	150	-	-	800,000	-	400,000	1,200,000	
	3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป้าหมาย 50 ไร่	ไร่	-	-	50	-	50	100	-	-	160,000	-	160,000	320,000	
	4) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	-	2	-	2	-	4	-	-	41,400	-	41,400	82,800	
	5) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (พัฒนาต่อยอดกลุ่มเข้มแข็ง)	กลุ่ม/ ราย	-	-	2/15	2/15	2/15	2/15	-	-	5,700	5,700	5,700	17,100	
	6) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ	โครงการ	-	-	1	1	1	3	-	-	100,000	100,000	100,000	300,000	

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	25670	2571		2567	2568	2569	25670	2571		
	บ่อดักตะกอน ทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ เป้าหมาย 1 โครงการ														
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 132	1) โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมการปลูก หญ้าแฝก	กล้า	-	-	20,000	20,000	-	40,000	-	-	14,600	14,600	-	29,200	สพต.สตูล
	2) โครงการส่งเสริมการผลิตสารบำบัดน้ำ เสีย พด.6 เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน	ลิตร	-	-	100	100	-	200	-	-	1,300	1,300	-	2,600	

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2566. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กรุงเทพฯ.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565**. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. **สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ.2536-2565 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2566. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนุ้ย. 2566. **วิสัยทัศน์ พันธกิจ**. แหล่งที่มา : <http://www.thungnui.go.th/public/>, 30 พฤษภาคม 2566.

